

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент»
для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент»
для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

Вінниця
ВНТУ
2018

Рекомендовано до друку Методичною радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України (протокол № 2 від 19.10.2017 р.)

Рецензенти:

В. О. Козловський, кандидат економічних наук, професор

В. Г. Фурик, кандидат економічних наук, доцент

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / Уклад. О. О. Мороз, Т. М. Пілявоз, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2018. – 21 с.

Методичні вказівки містять загальні вимоги до написання та оформлення курсової роботи з дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». У методичних вказівках визначається мета, завдання та послідовність виконання курсової роботи, наводяться рекомендації щодо написання окремих розділів роботи, вимоги до структури, змісту та оформлення пояснювальної записки.

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ.....	5
3 ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	9
4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ.....	10
5 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	13
ДОДАТОК А ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ	14
ДОДАТОК Б ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША КУРСОВОЇ РОБОТИ	15
ДОДАТОК В БЛАНК ЗАВДАННЯ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ	16
ДОДАТОК Г МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРАХУНКУ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ	17

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота – самостійна робота з дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент», яка містить елементи навчального, аналітично-розрахункового та науково-дослідницького характеру, що вимагає дотримання відповідних вимог щодо змісту та оформлення.

Метою написання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент» є глибоке та творче вивчення одного або кількох питань теорії та практики управління фінансами підприємства (організації), закріплення та поглиблення теоретичних знань з курсу, вміння застосовувати їх для прийняття обґрунтованих управлінських рішень при вирішенні конкретних практичних задач.

Основою курсової роботи є законодавчі, нормативні матеріали, статистичні дані, наукова література за темою дослідження, фінансова та інша бухгалтерська звітність.

Курсова робота виконується на прикладі реально існуючого підприємства за формами фінансової звітності за 2–3 роки (додаються до роботи).

Загальний обсяг курсової роботи 40–50 сторінок (без списку літератури та додатків).

Основні вимоги до змісту та оформлення курсової роботи:

- актуальність теми роботи. Йдеться про важливість, теоретичну та практичну значущість проблеми, питання, які передбачається викласти та обґрунтувати. Рекомендовані теми приведені в додатку А. Тема курсової роботи може бути запропонована слухачем та узгоджена з викладачем;

- достатній теоретичний рівень. Ця вимога означає, що студент повинен розкрити тему курсової роботи на сучасному рівні розвитку фінансового менеджменту. Крім того, студент має достатньо повно розкрити основні поняття та терміни, що стосуються проблеми курсової роботи, включити до змісту тільки об'єктивні факти та реальні практичні приклади, які підтверджують теоретичні положення;

- дослідницький характер. Курсова робота має містити певні елементи творчого дослідження:

- а) вивчення достатньої кількості опублікованих джерел (монографій, журнальних статей та інших розробок) вітчизняних та зарубіжних авторів, в тому числі за останні роки;

- б) систематизацію та аналіз різних думок та підходів, формування власної точки зору стосовно вибраної проблеми; в) порівняння теоретичних поглядів науковців та практичної діяльності вітчизняних та зарубіжних фірм; розробка висновків, рекомендацій;

- грамотність оформлення. Ця важлива вимога до курсової роботи як наукового дослідження підвищує її якість. У роботі не має бути граматичних та стилістичних помилок. Необхідно дотримуватись правил цитування, оформлення приміток, списку використаної літератури. Дотримання цієї вимоги формує культуру оформлення наукових праць.

Тема курсової роботи визначається за списком студента у групі (додаток А). Тема курсової роботи може бути запропонована студентом, в тому числі за темою дипломної роботи, але лише за узгодженням з керівником роботи.

2 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ

Пояснювальна записка курсової роботи повинна складатись з таких складових:

- титульний аркуш (зразок наведено у додатку Б);
- бланк індивідуального завдання (зразок наведено у додатку В);
- анотація;
- зміст;
- перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень та термінів (за необхідності);
- вступ (обсяг 2–3 сторінки);
- основна частина роботи (3 розділи загальним обсягом не більше 30 сторінок);
- висновки (2–3 сторінки);
- перелік літературних джерел (не менше 15);
- додатки.

Титульний аркуш (додаток Б) є першою сторінкою курсової роботи, на якій не проставляється номер сторінки. На титульному аркуші обов'язково мають бути відповідні підписи.

Бланк індивідуального завдання (додаток В) розміщують одразу після титульного аркуша. Цей лист не нумерується та не рахується. На бланку завдання обов'язково мають бути підписи керівника, що видав завдання, та студента, що його отримав.

Анотація призначена для ознайомлення із змістом курсової роботи. Вона має бути стислою, інформативною та містити відомості, які характеризують виконану роботу. Анотацію слід розміщувати безпосередньо за бланком завдання, починаючи з нової сторінки. Анотація є другою сторінкою роботи, але номер на ній не проставляється.

Зміст розміщують з нової сторінки. До змісту включають із зазначенням сторінок:

- перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень та термінів (за необхідності);
- вступ;
- назви всіх розділів, підрозділів;
- висновки;
- список використаних джерел;
- назви додатків.

Нижче наведено приклад змісту курсової роботи за темою «Управління капіталом підприємства».

ЗМІСТ

Вступ	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Економічна сутність капіталу та значення ефективного управління капіталом підприємства	6
1.2. Методи та механізми управління капіталом підприємства	11
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПАТ «ВІННИЦЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»	16
2.1. Аналіз результатів діяльності підприємства та основних фінансових показників	16
2.2. Оцінювання політики формування та використання капіталу підприємства	22
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПАТ «ВІННИЦЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»	26
3.1. Оптимізація структури капіталу	26
3.2. Напрями підвищення ефективності управління капіталом	29
Висновки	32
Список використаних джерел	35
Додаток А. Фінансова звітність ПАТ «Вінницький молочний завод» за 2015–2016 рр.	36

У вступі (обсяг – 2–3 сторінки) необхідно розкрити актуальність обраної теми, її розробленість в науковій літературі, визначення мети та завдань, предмета, об'єкта та методів дослідження, теоретичну, методологічну, інформаційну бази дослідження.

При формулюванні мети слід уникати виразів, що починаються зі слів «Дослідження», «Вивчення», оскільки вони вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Наприклад за приведеною темою можна сформулювати мету: «розробити пропозиції щодо покращення управління капіталом підприємства».

Потім необхідно сформулювати завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети (5–7). Наприклад:

- вивчити економічну сутність капіталу, сучасні методи та механізми управління,
- визначити переваги та недоліки альтернативних типів політики формування та використання капіталу підприємства;
- проаналізувати результати діяльності ПАТ «Вінницький молочний завод» за 2015–2016 рр. та оцінити динаміку основних економічних та фінансових показників;
- визначити тип політики формування та використання капіталу підприємства;
- розробити пропозиції щодо оптимізації структури капіталу ПАТ «Вінницький молочний завод»;
- визначити напрями підвищення ефективності управління капіталом.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Предмет міститься у межах об'єкта дослідження. Вони співвідносяться між собою як загальне та часткове. Наприклад, об'єктом дослідження за темою «Управління капіталом підприємства» є процес управління капіталом підприємства, предметом – методи та механізми ефективного управління ним.

Наступним елементом вступу є зазначення методів дослідження (зокрема, діалектичний, логічний методи, порівняння, групування, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, інші специфічні прийоми та методи). Тут необхідно не просто навести перелік використаних методів дослідження, а й чітко вказати, для вирішення яких завдань використовувався той чи інший метод.

У вступі також необхідно вказати теоретичну й методологічну базу дослідження (закони України, постанови Верховної ради України та Кабінету Міністрів України, інші нормативні документи, теоретичні висновки та узагальнення вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, що містяться у монографічній, спеціальній та періодичній літературі, матеріали науково-практичних конференцій). Інформаційною базою є дані статистичної звітності та фінансова звітність підприємства.

Основна частина роботи (обсяг – 30–40 с.) складається з розділів, які, в свою чергу, містять підрозділи. Класична побудова курсової роботи передбачає наявність 3 розділів, кожен з яких містить 2–3 підрозділи. У кінці кожного розділу формулюють стислі (до 0,5 с.) висновки, що мають містити теоретичні та практичні результати, отримані дослідником. Використовуючи конкретні матеріали, студент повинен одразу ж у тексті вказати джерела їх отримання.

Перший розділ теоретичний (огляд літератури). Розділ може мати 2–3 підрозділи. У першому підрозділі слід дати коротку характеристику основних категорій та понять за темою, висвітлити погляди різних авторів на суть питання, що розглядається. А також доцільно дослідити законодавче забезпечення та зарубіжний досвід відповідно до предмета дослідження.

У другому підрозділі визначити основні форми, методи, прийоми та механізми управління окремими аспектами фінансової діяльності та визначити основні підходи (типи політики) управління згідно обраної теми курсової роботи. Вказати переваги та недоліки типів політики, вказати свою точку зору у спірних питаннях.

Обов'язковим при написанні першого розділу є посилання на літературні джерела відповідно до використаної літератури та огляд публікацій за останні роки. Розділ повинен закінчуватись коротким висновком (0,5 с.)

Другий розділ (аналітичний) може мати 2–3 підрозділи. Цей розділ роботи має бути логічно пов'язаний із змістом першого розділу. Інформаційною базою для написання цього розділу є фінансова звітність реального підприємства за останні 2–3 роки. Це, як правило, такі форми звітності: № 1 «Баланс», № 2 «Звіт про фінансові результати», № 3 «Звіт про рух грошових коштів», № 4 «Звіт про власний капітал», № 5 «Примітки до річної фінансової звітності».

В першому підрозділі слід проаналізувати основні фінансові показники діяльності підприємства (10–15 показників), визначити вартість підприємства як цілісного майнового комплексу (за балансовим методом, за методом дисконтованої вартості майбутніх чистих грошових потоків, ринковим методом за наявності інформації), оцінити гудвіл, визначити тип політики фінансування активів (див. додаток Г).

В спеціальному підрозділі (2.2 або 2.3) здійснити аналітичні розрахунки за обраною темою курсової роботи та зробити загальний висновок щодо типу політики управління тими аспектами фінансової діяльності, що є предметом дослідження. Визначити позитивні та негативні її сторони.

Розділ має закінчуватись коротким висновком (0,5 с.)

Третій розділ (пропозиції та рекомендації) може не поділятися на підрозділи. В цьому розділі на основі результатів проведеного аналізу необхідно розробити пропозиції щодо усунення недоліків управління фінансово-господарською діяльністю підприємства, визначити ефективну політику управління, запропонувати заходи покращення результатів фінансової діяльності підприємства, запропонувати використання сучасних методів та механізмів управління за темою курсової роботи.

Пропозиції та рекомендації мають бути обґрунтовані та супроводжуватися фінансовими розрахунками.

Розділ повинен закінчуватись коротким висновком (0,5 с.)

Висновки (обсяг 2–3 сторінки) мають бути чіткими та лаконічними із підтвердженням зроблених висновків конкретними розрахунками. Бажано використати варіантний підхід до обґрунтування пропозицій. Недопустимо робити висновки у формі звіту про виконану роботу (що є типовою помилкою при написанні висновків). Необхідно коротко сформулювати теоретичні та практичні результати проведеної роботи, виявлені проблемні аспекти, зробити оцінку рівня фінансового стану та визначити тенденції зміни, розкрити основні пропозиції та рекомендації.

Список використаної літератури має налічувати не менше 15 джерел. Обов'язковим є використання статей із наукових збірників та журналів, а також монографій, інших наукових публікацій, що були видані за останні роки, електронних документів (електронних книг, INTERNET-сайтів, web-сторінок).

Дотримання цієї вимоги забезпечує об'єктивність та достовірність результатів дослідження з обраної теми курсової роботи, врахування останніх тенденцій в економіці країни. У змісті роботи мають бути посилення на всі літературні джерела, що приведені у списку.

В додатки до курсової роботи доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття:

- фінансову звітність об'єкта дослідження;
- проміжні розрахунки (за необхідності);
- ілюстрації допоміжного характеру тощо (за необхідності).

3 ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Вибір та затвердження теми, оформлення індивідуального завдання, який підписується керівником та автором курсової роботи. Тема реєструється викладачем-керівником курсової роботи та затверджується на засіданні кафедри.

2. Визначення підприємства (організації), на базі якого буде виконуватись робота. Підбір форм фінансової звітності за останні 2–3 роки. Кількість форм звітності залежить від теми курсової роботи, але обов'язковими є форми «Баланс» та «Звіт про фінансові результати» відповідно.

3. Проводиться огляд літературних джерел та складається уточнений план роботи відповідно до завдання, виданого керівником.

4. Написання пояснювальної записки курсової роботи. При необхідності студент звертається за консультацією до наукового керівника за графіком консультацій.

5. Написання вступу та висновків.

6. Оформлення роботи відповідно до вимог цих методичних вказівок.

8. Робота після реєстрації на кафедрі здається на перевірку науковому керівникові курсової роботи не пізніше, ніж за три тижні до захисту.

9. Курсова робота оцінюється керівником не тільки за змістом, а й за оформленням. У випадку недотримання вимог щодо обсягу, змісту та оформлення курсова робота повертається студенту на доопрацювання. Після позитивної оцінки керівником робота направляється на рецензування. Вносити зміни у текст роботи після рецензування не дозволяється. При позитивній оцінці студент допускається до захисту.

10. Захист відбувається публічно перед комісією.

4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ

При оформленні текстової частини роботи необхідно дотримуватись вимог ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура та правила оформлення».

Набір тексту здійснюється на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали, друк – на принтері з однієї сторони аркуша білого паперу формату А4 (21×297 мм) з використанням шрифтів Times New Roman текстового редактора Word 14 кеглем.

Відступи від країв аркуша: зверху та знизу – 20 мм, зліва – 25 мм; справа – 10 мм. Абзац – 5 знаків (1,25–1,27 см). Нумерація сторінок наскрізна, проставляється в правому верхньому кутку.

Структурними елементами пояснювальної записки є розділи та підрозділи. Розділ – головна ступінь поділу тексту, позначається номером (1, 2, ... тощо) та має заголовок. *Підрозділ* – частина розділу, позначається номером (1.1, 1.2, ... тощо) та має заголовок

Заголовки розділів пишуться *великими літерами* посередині тексту. Крапка в кінці заголовка *не ставиться*. Переноси частини слів в заголовку не допускаються, на інший рядок слово переноситься повністю. Якщо заголовок складається з двох речень, то вони розділяються крапкою.

Заголовки підрозділів пишуться, окрім першої, *малими літерами* та розміщуються з абзацу. Відстань між текстом та заголовком при оформленні пояснювальної записки машинним способом – 2 інтервали, відстань між заголовком розділу та підрозділу – 2 інтервали. Кожний розділ пояснювальної записки рекомендується починати з нової сторінки.

Зміст складається зі слова «ЗМІСТ», яке записують у вигляді заголовка симетрично до тексту, а також назв розділів та підрозділів. Напроти останнього речення назви розділу або підрозділу в правій частині змісту проставляється номер сторінки, з якої починається цей розділ (підрозділ). Зміст розміщується одразу за бланком завдання.

Текст має бути чітким та не допускати різних тлумачень. Терміни мають відповідати діючим стандартам, а при їх відсутності – бути загальноприйнятими в науково-технічній та економічній літературі.

В тексті *не допускається*:

- застосовувати для одного й того ж поняття різні наукові терміни, що близькі за змістом (синоніми);

- використовувати скорочення слів, окрім встановлених правилами української орфографії та відповідними стандартами;

- скорочувати позначення одиниць фізичних величин, якщо вони вживаються без цифр, за винятком одиниць фізичних величин в таблицях;

- вживати математичні знаки без цифр, наприклад, «>», «<», «=» (більше, менше, дорівнює), а також знаки № (номер) та % (процент);

- використовувати в тексті математичний знак мінус «-» перед від'ємними значеннями величини. Замість математичного знаку «-» потрібно писати слово «мінус».

Формули, що входять в пояснювальну записку, нумерують в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули, розділених крапкою. Номер формули розташовують з правої сторони на рівні формули в круглих дужках. Посилання в тексті на номер формули дають в дужках, наприклад, «за формулою (1.1)».

Пояснення символів та числових коефіцієнтів приводиться тільки для тих, що розміщені праворуч від знака «дорівнює». Пояснення кожного символу подається з нового рядка в тій послідовності, в якій символи наведено в формулі. Перший рядок пояснення починається з слова «де» без двокрапки після нього. Наприклад, сумарний економічний ефект (E) за рік від впровадження системи розраховується за формулою:

$$E = E_1 + E_2 + E_3 - C_p, \quad (7.1)$$

де E_1 – економія від зменшення персоналу, грн;

E_2 – економія від скорочення ручної роботи працівників апарату управління, грн;

E_3 – економія за рахунок підвищення якості рішень, грн;

C_p – витрати на перепідготовку управлінських кадрів, грн.

Формули, що записані одна за одною та не розділені текстом, розділяються комою.

Цифрові та інші дані в пояснювальній записці рекомендується розташовувати в *таблицях*. Приклад оформлення таблиці подано на рис. 7.1.

Таблиця (номер, наприклад, 2.5) – Заголовок таблиці

Головка	Заголовки граф		
	Підзаголовки граф		Підзаголовки граф
Боковик			
	Горизонтальні рядки		

Рис. 7.1 – Форма таблиці для розміщення цифрового матеріалу

Окрему графу «№» вводити *не дозволяється*.

Таблиці нумерують в межах розділів та позначають зліва над таблицею за формою: «Таблиця 4.2 – Найменування таблиці». Крапку в кінці не ставлять. Якщо найменування таблиці довге, то продовжують у наступному рядку починаючи від слова «Таблиця». Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці в розділі, розділених крапкою.

При перенесенні частин таблиці на інші сторінки, повторюють або продовжують найменування граф. Допускається виконувати нумерацію граф на початку таблиці та при перенесенні частин таблиці на наступні сторінки повторювати тільки нумерацію граф.

У всіх випадках найменування таблиці розміщують тільки над першою частиною, а над іншими частинами зліва пишуть «Продовження таблиці 4.2» без крапки в кінці.

Ілюстрації (графіки, діаграми, схеми, креслення тощо) розміщують по тексту записки якомога ближче до відповідних частин тексту. Всі ілюстрації нумеруються арабськими цифрами в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, розділених крапкою, наприклад: «Рис. 1.1».

Рисунок повинен мати назву, а також пояснювальні дані (підрисунковий текст). Слово «Рис.» та його назву подають після пояснювальних даних та розміщують таким чином: «Рис. 1.1 – Графік попиту».

Використовувати ксерокопії (сканування) *заборонено*.

Ілюстративний матеріал та інші матеріали можуть бути оформлені у вигляді *додатків*. Додаток має мати заголовок, який записують симетрично відносно тексту, окремим рядком. Додатки позначають великими буквами української абетки, починаючи з букви «А», за винятком букв Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки з розташуванням посередині сторінки слова «ДОДАТОК А». В тексті пояснювальної записки обов'язково мають бути посилання на додатки.

Перелік використаної *літератури* оформляють у вигляді її переліку із заголовком «Список використаних джерел». Літературні джерела записують в порядку появи посилань на них у тексті пояснювальної записки або за алфавітом. Посилання на літературне джерело приводиться в квадратних дужках, наприклад, [14, с. 25], де 14 – номер джерела в переліку використаної літератури, 25-та сторінка. Слід використовувати інтернет-ресурси.

5 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Фінансовий менеджмент : підручник / Кол. авт. під кер. А. М. Поддєрьогіна. – К. : КНЕУ, 2005. – 536 с.
2. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / За ред. Г. Г. Кірейцева. – Київ : ЦУЛ, 2002. – 496 с.
3. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. Том 1 / Бланк И. А. – К. : Ника-Центр, 1999. – 592 с.
4. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. Том 2 / Бланк И. А. – К. : Ника-Центр, 1999. – 512 с.
5. Ковалев В. В. Финансовый анализ. Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / Ковалев В. В. – М. : Финансы и статистика, 1998. – 257 с.
6. Финансовый менеджмент : теория и практика : учебник / Под ред. Е. С. Стояновой. – М. : Изд-во «Перспектива», 1999. – 656 с.
7. Брігхем Е. Ф. Основи фінансового менеджменту / Брігхем Е. Ф. – К. : КП «Вазак» ; Молодь, 1997.
8. Инновационный менеджмент : учебник / Под ред. С. Д. Ильенковой. – М. : ЮНИТИ, 1997.
9. Банківські операції : підручник / [А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.]. – К. : КНЕУ, 2000. – 384 с.
10. Закон України «Про господарські товариства».
11. Закон України «Про інвестиційну діяльність».
12. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок».
13. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».
14. Положення про організацію навчального процесу у ВНТУ. Затверджено Вченою радою ВНТУ 22 березня 2007 року.
15. ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура та правила оформлення».
16. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

ДОДАТОК А
ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

**З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ
ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

1. Управління інвестиційною привабливістю підприємства
2. Управління реальним інвестиційним проектом
3. Управління залученням інвестицій на підприємстві
4. Особливості управління інвестиційними ризиками
5. Управління інвестиційними процесами на фінансових ринках
6. Управління оборотними активами
7. Управління дебіторською заборгованістю
8. Управління фінансуванням основних засобів
9. Критерії оптимізації структури капіталу
10. Управління формуванням операційного прибутку підприємства
11. Використання механізму фінансового лівериджу у менеджменті організацій
12. Формування політики залучення позикових засобів
13. Управління залученням банківського кредиту
14. Управління грошовими потоками підприємства
15. Превентивне управління фінансовими ризиками на підприємстві
16. Антикризове фінансове управління при загрозі банкрутства
17. Методи оптимізації грошових потоків підприємства
18. Методи фінансової санації підприємства
19. Управління фінансовою стійкістю комерційного банку
20. Особливості фінансового менеджменту малого бізнесу
21. Управління дебіторською заборгованістю
22. Середньозважена вартість капіталу та його застосування у фінансовому менеджменті
23. Управління фінансовою стійкістю підприємства
24. Використання механізму операційного лівериджу у фінансовому менеджменті
25. Розробка фінансової стратегії підприємства
26. Антикризова фінансова стратегія підприємства
27. Методи оцінки вартості підприємства як цілісного майнового комплексу
28. Управління портфелем фінансових інвестицій
29. Управління капітальними інвестиціями
30. Управління дивідендною політикою підприємства

ДОДАТОК Б
ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША КУРСОВОЇ РОБОТИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва та фінансової діяльності

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент»
на тему: _____

Студента групи _____
спеціальності 073 «Менеджмент»

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

м. Вінниця – 20____ рік

ДОДАТОК В
БЛАНК ЗАВДАННЯ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва та фінансової діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав. кафедри ПФД
_____ Мороз О. О.
(підпис)
_____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент»
на тему:

Студенту групи: _____

Вихідні дані:

Короткий зміст частин роботи:

Завдання видано «_____» _____ 20__ р.

Керівник _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завдання отримав студент гр. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ДОДАТОК Г
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО РОЗРАХУНКУ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ

1 Основні фінансові показники діяльності підприємства

Показник	Умовне позначення	Формула для розрахунку	Формула за кодами рядків нових форм фінансової звітності (з 2013 року)	Формула за кодами рядків старих форм фінансової звітності (до 2013 року)	Економічний зміст	Напрямок позитивних змін
2	3	4	5	6	7	8
1. Валюта балансу (майно підприємства), тис. грн	ВБ	Ф. 1, р. 1300		Ф. 1, р. 280	Сукупна вартість активів підприємства	Збільшення (у більшості випадків)
2. Чистий прибуток	ЧП	Ф. 2, р. 220 (225)				Збільшення
3. Фондовіддача	Ф _в	$\frac{ЧД(В)Р}{ОЗ}$	Ф. № 2, р. 2000 / Ф. № 1, р. 1010	Ф. № 2, р. 035 / Ф. № 1, р. 030	Показує ефективність використання основних фондів, яка величина доходу, отриманого від реалізації продукції, припадає на 1 грн, вкладену у основні фонди, що використовуються для виробництва цієї продукції	Збільшення
4. Оборотність активів (оборот), ресурсовіддача, коефіцієнт трансформації	К _{тр.}	ЧД(В)Р / Активи	Ф. № 2, р. 2000 / Ф. № 1, р. 1300	Ф. № 2, р. 035 / Ф. № 1, р. 280	Скільки отримано чистої виручки від реалізації продукції на одиницю коштів, інвестованих в активи	Збільшення
5. Період одного обороту запасів (днів)	T _{1 об.}	360 / К _{об. зап.}			Період, протягом якого запаси трансформуються в кошти	Зменшення, якщо це не перешкоджає нормальному процесу виробництва, не загрожує дефіцитом матеріальних ресурсів
6. Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності до оподаткування	R _{акт.з} в.д.	Прибуток від звичайної діяльності / Активи	Ф. № 2, р. 2290 / Ф. № 1, р. 1300	Ф. № 2, р. 170 / Ф. № 1, р. 280	Скільки прибутку від звичайної діяльності припадає на одиницю коштів, інвестованих в активи	Збільшення
7. Рентабельність власного капіталу	R _{в.к.}	Чистий прибуток / Власний капітал	Ф. № 2, р. 2350 / Ф. № 1, р. 1495	Ф. № 2, р. 220 / Ф. № 1, р. 380	Скільки припадає чистого прибутку на одиницю власного капіталу	Збільшення
8. Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від	R _{приб.} р.	Прибуток від реалізації / ЧД(В)Р	Ф. № 2, р. 2000 – (р. 2050 + р. 2130 + р. 2150) / Ф. № 2, р. 2000	Ф. № 2, р. 035 – (р. 040 + р. 070 + р. 080) / Ф. № 2, р. 035	Скільки припадає прибутку від реалізації на одиницю виручки	Збільшення

9. Рентабельність витрат	$R_{\text{витр}}$	Прибуток від реалізації / витрати на виготовлення і реалізацію продукції	Ф. № 2, р. 2000 – (р. 2050 + р. 2130 + р. 2150) / Ф. № 2, р. 2050 + р. 2130 + р. 2150	Ф. № 2, р. 035 – (р. 040 + р. 070 + р. 080) / Ф. № 2, р. 040 + р. 070 + р. 080	Скільки прибутку від реалізації припадає на одиницю витрат на виготовлення та реалізацію продукції	Збільшення
10. Коефіцієнт реінвестування	$K_{\text{реін}}$	Нерозподілений прибуток / Чистий прибуток	Ф. № 1, збільшення по р. 1420 / Ф. № 2, р. 2350	Ф. № 1, збільшення по р. 350 / Ф. № 2, р. 220	Скільки чистого прибутку капіталізовано; скільки чистого прибутку спрямовано на збільшення власного капіталу	Збільшення в межах, що не суперечить бажанню акціонерів отримувати підвищені дивіденди
11. Період окупності власного капіталу	$T_{\text{ок.вл. кап.}}$	Власний капітал / Чистий прибуток	Ф. № 1, р. 1495 / Ф. № 2, р. 2350	Ф. № 1, р. 380 / Ф. № 2, р. 220	За який період власний капітал буде компенсований чистим прибутком	Зменшення
12. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	$K_{\text{авт.}}$	Власний капітал / Пасиви	Ф. № 1, р. 1495 / Ф. № 1, р. 1900	Ф. № 1, р. 380 / Ф. № 1, р. 640	Характеризує можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів; його незалежність від позикових джерел	Збільшення; за [11; 12] має бути $K_{\text{авт}} > 0,5$
13. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	$K_{\text{покр.}}$	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	Ф. № 1, р. 1195 / Ф. № 1, р. 1695	Ф. № 1, р. 260 / Ф. № 1, р. 620	Характеризує достатність обігових коштів для погашення боргів протягом року	Збільшення; за [11; 12] критичне значення $K_{\text{покр.}} = 1$; при $K_{\text{покр.}} < 1$ підприємство має неліквідний баланс. Якщо $K_{\text{покр.}} = 1-0,5$, підприємство своєчасно ліквідує борги
14. Коефіцієнт швидкої ліквідності	$K_{\text{шв.лі кв.}}$	Оборотні активи – Запаси / Поточні зобов'язання	Ф. № 1, р. 1195 – р. 1100 / Ф. № 1, р. 1695	Ф. № 1, р. 260 – (сума р. 100-140) / Ф. № 1, р. 620	Скільки одиниць найбільш ліквідних активів припадає на одиницю термінових боргів	Збільшення; за [31] має бути $K_{\text{шв.лікв.}} > 1$; у міжнародній практиці [23] $K_{\text{шв.лікв.}} = 0,7-0,8$
15. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{\text{абс.лі кв.}}$	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	Ф. № 1, р. 1165 / Ф. № 1, р. 1695	Ф. № 1, р. 230 + р. 240 / Ф. № 1, р. 620	Характеризує готовність підприємства негайно ліквідувати короткострокову заборгованість	Збільшення; за [11; 12] має бути $K_{\text{абс.лікв.}} = 0,2-0,35$
16. Доход на акцію	$D_{\text{ак}}$		Ф. № 2, р. 2610	Ф. № 2, р. 320	Скільки чистого прибутку припадає на одну просту акцію	Збільшення
17. Дивіденд на акцію	$D_{\text{ив.а к}}$		Ф. № 2, р. 2650	Ф. № 2, р. 340	Сума оголошених дивідендів, що припадає на одну акцію	Збільшення за умов достатнього реінвестування прибутку

2. Визначення вартості підприємства як цілісного майнового комплексу

За балансовим методом:

$$V_{пб} = ВБ - ФЗ,$$

де $V_{пб}$ – вартість підприємства,
 $ВБ$ – валюта балансу,
 $ФЗ$ – фінансові зобов'язання.

За методом дисконтованої вартості майбутніх чистих грошових потоків:

$$V_{п} = \sum_{t=1}^n \frac{ЧГП_t}{(1+r)^t},$$

де $V_{п}$ – вартість підприємства,
 $ЧГП_t$ – прогнозовані чисті грошові потоки (чистий рух грошових коштів) за роками або чистий прибуток;
 r – ставка дисконтування,
 t – порядковий номер року,
 n – кількість років.

Прогнозовані чисті грошові потоки (до розрахунку доцільно взяти наступних 5 років) можна визначити методом екстраполяції або на рівні середньорічної суми за останні 3 роки. Ставка дисконтування – на рівні депозитного відсотка в надійних комерційних банках. Якщо прогнозовані $ЧГП$ (або чистий прибуток) приблизно однакові за роками, можна використати для розрахунку формулу перпетуїтету

$$V_{п} = \frac{ЧГП}{r},$$

якщо визначено певний темп зростання $ЧГП$ ($T_{пр}$), розрахунок здійснюється за формулою Гордона

$$V_{п} = \frac{ЧГП(1+T_{пр})}{r - T_{пр}}.$$

Гудвіл (може бути як позитивним, так і негативним):

$$Г = V_{п} - V_{пб}$$

3. Визначення типу політики фінансування активів

Типи політики:

компромісний (за рахунок довгострокових зобов'язань та власного капіталу формуються необоротні активи та постійна частина оборотних активів (умовно 60 % від загального обсягу – постійні оборотні активи);

агресивний (за рахунок довгострокових зобов'язань та власного капіталу формуються необоротні активи або необоротні активи та частина постійних оборотних активів);

консервативний (за рахунок довгострокових зобов'язань та власного капіталу формуються необоротні активи, постійна частина оборотних активів та частина змінних оборотних активів).

При побудові матриці (балансу) джерел фінансування слід враховувати цільове призначення окремих джерел капіталу: так, довгострокові зобов'язання призначені для фінансування необоротних активів (основних засобів, нематеріальних активів), короткострокові зобов'язання використовуються для формування змінних оборотних активів, власний капітал є джерелом формування необоротних активів і постійної частини оборотних активів.

Джерела фінансування, тис. грн / Активи, тис. грн	Довгострокові зобов'язання	Власний капітал	Поточні зобов'язання та забезпечення	Зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	Чиста вартість активів недержавного ПФ	Усього активів, тис. грн, %
Необоротні активи						
Постійні оборотні активи						
Змінні оборотні активи						
Разом довгострокові активи (необоротні та постійні оборотні),						
%						100
Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття						
Усього джерел, тис. грн						

Навчальне видання

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент»
для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

Укладачі: Олена Омелянівна Мороз
Тетяна Миколаївна Пілявоз
Ірина Володимирівна Шварц

Рукопис оформлено Т. М. Пілявоз

Редактор С. Сідак

Оригінал-макет виготовлено С. Сідак

Підписано до друку 16.02.2018
Формат 29,7×42¼. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 1,21.
Наклад 40 (1-й запуск 1–20) пр. Зам. № 2018-051.

Видавець та виготовлювач
інформаційний редакційно-видавничий центр.
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021.
Тел. (0432) 65-18-06.
press.vntu.edu.ua;
E-mail: kivc.vntu@gmail.com.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.